

El Grec'08, rebut amb xiulets i aplaudiments pel sector teatral

L'estrena de la *Història del soldat*, al Teatre Grec de Montjuïc, va disparar el tret –sorollós– de sortida al festival: va ser xiulada.

El teatre ha adquirit més protagonisme en la programació del Festival Grec de Barcelona d'enguany. Diversos professionals del sector aplaudeixen aquest pas endavant. Però molts critiquen la poca sensibilitat del nou director, l'argentí Ricardo Szwarczer, respecte a la realitat teatral autòctona, i alguns altres pensen que el festival pateix una crisi d'identitat.

El Festival de Barcelona Grec d'enguany es va obrir la nit del 25 de juliol amb la *Història del soldat*, un clàssic del teatre musical obra d'Igor Stravinsky dut a escena per Nigel Lowery i Amir Hosseinpour. Es tractava d'un espectacle concebut especialment per a l'ocasió, "un autèntic regal escènic que el Grec fa a la ciutat de Barcelona", segons va proclamar l'argentí Ricardo Szwarczer, director del festival, però el regal era enverinat: hi va haver la xiulada més sorollosa que es recorda en un espectacle inaugural del Grec. En total, seran sis setmanes plenes de música, teatre i dansa, clàssics i nous formats. A banda de l'encert o desencert de les creacions artístiques,

la programació teatral del Grec i la línia adoptada els darrers anys presenta llums i ombres. Alguns professionals vinculats amb el món del teatre des de múltiples vessants, de la direcció a la docència, i també crítics, hi troben, en la programació d'enguany, aspectes positius. Uns altres pensen que la filosofia de base és desencertada. El sector està dividit.

RICARD SALVAT
Director teatral

"S'ha perdut el teatre de text i en català"

"A mi em preocupa molt el que passa amb el Grec, i no ara, sinó

els darrers anys. Cada vegada hi ha menys teatre de text, i cada vegada hi ha menys teatre català. Ja hi ha dos partits que han protestat per la segona mancança. El 1976 vaig ser a la mesa que va gestionar el Grec democràtic i la nostra assemblea, democràticament, triava els espectacles. Va ser un teatre al servei del poble, amb quatre espectacles, durant dos mesos, de 15 dies cadascun. I teatre de text, teatre que expressa un pensament. Aquest any, pràcticament no hi ha teatre en català, al Grec de Montjuïc. S'ha inaugurat en francès, i s'hi faran obres en francès i castellà. *Pinsans i cadernereres*, de Narcís Comadira, s'estrena al Romea, i és

una producció d'una empresa privada que s'hauria fet sense el Grec, com tantes produccions més.

"Hi ha també una segona gran mancança. L'any 1929, el Grec es va fer per construir obres de teatre grec, tragèdies traduïdes pels millors traductors, els de la Bernat Metge, i en aquest escenari, se n'han fet poquíssimes, en català. Com que l'any passat ho vaig criticar molt, aquest any ha programat *Las Troyanas* i *Andròmaca*, però cap de les dues no dona feina a la gent d'aquí, i això em preocupa. No és qüestió de dir si l'espectacle és bo o dolent. *El rei Lear*, estrenat a la Biblioteca de Catalunya, em va agradar molt, i sobre la *Història del soldat*, no comentaré res. El Grec hauria de ser un lloc de producció i els espectacles s'haurien d'explotar durant el Grec, i, a més, estirar-lo fins al mes d'agost."

GUILLEM-JORDI GRAELLS

Dramaturg i professor

"Poc atent a la nostra realitat"

"Trobo que és un Grec que, si no és fet d'esquena a la professió i la realitat teatral, hi dedica massa poca atenció. El Grec és una bona ocasió per a portar espectacles de fora, però d'ençà de la recuperació del Grec del 76, ha de donar suport a iniciatives i propostes de la gent del país. I això cada vegada hi ha la tendència a rebaixar-ho més o a repetir les persones que en són beneficiàries. Per tant, caldria més equilibri amb la gent del país. Després d'una primera edició en què el nou director s'havia d'informar i endinsar en la realitat catalana, se li havia d'exigir un millor coneixement de la realitat teatral que l'ha acollit, de grat o per força."

JAUME MELENDRES

Autor teatral i professor

"Està immersit en una crisi d'identitat"

"El Festival Grec està immersit, des de fa anys, en una crisi d'identitat. Busca incessantment el seu públic i no sap si decantar-se pel turista culturalitzat o per un espectador autòcton que aspira a perllongar la

temporada anterior o a anticipar la següent. En qualsevol cas, el Grec és, en part, víctima dels dèficits de la política teatral pública, uns dèficits que volen ser compensats amb la programació *compensatòria* del festival. La polèmica entorn de la llengua dominant a les produccions del festival també és un reflex d'aquesta ambigüitat identitària i no-

L'auster cartell.

més desapareixerà el dia que es deixi de programar buscant impossibles equilibris. De fet, un festival ho pot ser tot menys equilibrat perquè, tal com diuen els jugadors d'escacs, val més una estratègia equivocada —un plantejament de fons clar— que no la manca d'estratègia. Sense estratègia, el Grec està condemnat a un seguit de moviments tàctics que no poden acabar de satisfer ningú."

JORDI COCA

Escriptor i professor

"La programació és més clara i arriscada"

"És un dels anys de més programació teatral, i això ja és positiu. Enguany, la programació és més arriscada i més ben definida. L'any passat era més de circumstàncies. La programació teatral té dues línies, la més contemporitzadora, la més pensada per al gran públic, i la línia dura. Una altra cosa és que l'estrena anés mala-

ment, però una mica d'escàndol no ens farà nosa. Veig que vénen companyies bones, i també trobo molt bona la idea de Joan Ollé de fer *El Àngel exterminador* de Bunuel i Alcoriza. També *Las Troyanas* de Mario Gas em fan gràcia."

JOAN CASTELLS

Director d'escena

"De producció pròpia, poca"

"Després del TNC i el sector privat, el Grec seria la tercer gran moment important, amb vista als professionals, i he vist que de producció pròpia, n'hi ha poca. La majoria d'espectacles s'haurien fet igualment sense el Grec. El festival s'hauria de replantejar. No sé si té sentit, com és ara."

JOAN-ANTON BENACH

Crític teatral

"Més interessant que l'any passat"

"Aquest Grec és el segon del director i és força més interessant que l'any passat. És un Grec molt coherent, amb moltes produccions pròpies. Aquest Grec podria contribuir a projectar-se internacionalment. Ho necessita pel curs erràtic que havia tingut fins ara. L'estrena, punxada, pot contaminar el projecte, però no hem d'oblidar que en tots els festivals hi ha hagut crits de protesta. Jo n'he vist a Edimburg i a Avinyó. Això no perjudica el nivell o el crèdit d'un festival."

JOAN CASAS

Escriptor i professor

"No és el festival de la capital de Catalunya"

"Mai no va ser un gran festival d'estiu, sinó un complement de temporada que s'ajudava d'un seguit de teatres de la ciutat que preparaven la temporada següent. I a mi ja em semblava bé que fos així. L'estiu fa de mol mal passar, en aquest ofici. L'esperit original del Grec feia anys que s'havia perdut. La voluntat de posar el Grec al mapa internacional personalment em sembla una bestiesa. En aquest país, quan s'aposta

pel cosmopolitisme s'aposta contra la cultura catalana. No ho entenc. És veu que la cultura catalana no és cosmopolita. Per tant, estem en una línia cada vegada més espanyola. El director, per defensar-se d'aquestes acusacions, va dir: "Quantes coses en escocès es fan a Edimburg" i, en un director d'un teatre d'òpera, al qual se li suposa una certa cultura, aquesta opinió és molt desconcertant. Primer, el festival d'Edimburg no és el de Barcelona. I segon, la situació de les llengües que es parlen a Escòcia no és la nostra. Aquesta comparació absolutament impertinent només fa que subratllar els provincianisme d'aquesta gent. Si és així ja s'ho faran. No és el festival de la capital de Catalunya. De passada podria dir que la pàgina web del parlament escocès té versió catalana, i ja es més que el senyor Szwarczer, que continua sense tenir versió catalana.

FERRAN MADICO

Director d'escena

"La línia és interessant"

"Cal deixar clar si les institucions volen que sigui un festival internacional o no. Donar-li la dimensió interna-

Rodoreda. Retrat imaginari es podrà veure del 22 al 25 de juliol al Mercat de les Flors.

cional seria bo per situar Barcelona en el circuit de festivals internacionals. Llavors, es podrien encarregar a professionals catalans projectes que tinguessin projecció mundial, cosa que ara no passa. El salt qualitatiu seria

considerable. De totes maneres,enguany s'ha reforçat una línia molt interessant. Crec que és un pas més cap a aquesta utopia que manifestava"

Lluís Bonada

Trossos i mossos

Alfons Llorenç

Pogrom

L'església oriental celebrava la festa de sant Cristòfol el 25 de maig i la romana el 25 de juliol. Però les esglésies catòliques de Catalunya i del País Valencià solemnitzen el 10 de juliol. És una marca de "lo cas horrible", com diuen els jurats. Enmig d'un estiu funest per a tota Sefarad, el diumenge 9 de juliol de 1391 es va produir el salvatge assalt del barri hebraic de València. Igual que el fenàs sec en les ponentades estén el foc com a pólvora, així les insídies racistes de l'ardiaca d'Écija,

Martínez, van propagar, des de Sevilla, com un llamp les violentes persecucions de jueus. El verí l'inocularen elements incontrolats d'unes tropes castellanes, que esperaven embarcar-se cap a Sicília, secundades per la plebs local, a l'intransigent crit d'"el baptisme o la mort!". I, en unes poques hores, mataren 230 jueus. La cobejança de riquesa, però, era major que no la de sang.

Ningú no va poder evitar la matança i el robatori, malgrat les fortes precaucions i cauteles del municipi i de la casa reial, que protegia els jueus, "patrimoni e tresor nostre", amb especials privilegis, pagats a bon preu als reis. Rapinya i pillatge, cases i obradors

Representació de la sinagoga de València del segle XIV.

incendiats i destruïts; "dissipada e robada". L'aljama –el call– de València era de les més importants de la corona: unes 700 cases, 3.000 habitants, el 10% dels del cap-i-casal. Havia estat fonamental en la constitució i la consolidació del Regne de València; no es pot explicar l'imponent segle XV sense els nostres is-

raelites, com llur persecució i expulsió és l'inici de la decadència. Aquell dia, aterrits, digueren que se'ls havia aparegut el cananeu gloriós sant Cristòfol, i així va cessar el santificat atac amb la por i la força precipitant conversions i bateigs; encara que, segons el convers Roig, "són batejades, e la judaica llei, e musaica en el cor tenen".